

מצלמים יהדות

פרוייקט תיעוד שמנציח מנהגים יהודיים של אוכלוסיית הקשישים בבית אבות "נאות ים" בקרית ים (לפני שעלו למדינת ישראל). פרוייקט מהסוג הזה התקיים במכללת רופין – תיעוד חייהם של וותיקי עמק חפר <https://www.universities-colleges.org.il/P42130/>

בית אבות "נאות ים" ממוקם על כביש החוף של קרית ים. המקום מכיל כ- 200 קשישים במצבי נפש ובריאות שונים. חלק מהקשישים מוגדרים "עריצים" ללא משפחה ממשכה. מטרת הפרוייקט היא להנציח את המנהגים היהודיים איתם עלו הקשישים למדינת ישראל, כל אחד בזמנו. הפרוייקט יתקיים בשיתוף בית ספר יסודי "אורים" קרית ים. מובילי הפרוייקט יהיו תלמידים מכיתה ה', ו' מתוך פרוייקט מנהיגות צעירה וערכי שותפות בקהילה.

אחת המטרות המרכזיות היא לחשוף את התלמידים הצעירים לאוכלוסייה מבוגרת שטומנת בחובה אוצרות ידע על המנהגים אותם יישמו במשפחתם בחייהם הצעירים במדינות מהן עלו ארצה. מנהגי חגים, מאכלים, תפילות, שירה יהודית מיוחדת, סיפורים מהשכונה, התכנסות ומפגשים בקהילה היהודית ועוד אירועים עליהם יבחרו לספר מהזיכרון שלהם. התלמידים שיתקבלו לפרוייקט יעברו שיעורי מבוא בתקשורת, צילום בסיסי, ראיון, תיעוד. חלק חשוב בהכנה יעסוק בדרכים ראויות לתקשור עם האוכלוסייה המבוגרת (הקשבה, הכלה, סבלנות, יצירתיות, כבוד, מבט, רגש). כלל ההכנה תתקיים יחד עם מנהלת בית הספר, יועצת, צוות חינוכי ורכז הפרוייקט.

התלמידים יובילו את הפרוייקט בליווי רכזות שיהיה נוכח בכלל המפגשים ואף יתעד את הפרוייקט מזווית נוספת – כיצד מתמודדים התלמידים עם ההכנות למפגשים עם אוכלוסיית הקשישים, מה התפתח במפגש, מה היתה רמת ההתעניינות שלהם בנושאים והאם הפרוייקט באמת תרם להם להבנת ההיסטוריה של המנהגים היהודיים בתקופות שונות במקומות שונים. מטרה נוספת של הפרוייקט היא להעניק משמעות לאותם קשישים שנמצאים על בסיס קבוע בבית אבות ולעיתים אינם מתקשרים עם איש מלבד המטפלים שלהם. ייתכן ותלמידים המגיעים עם התלהבות, רוח נעורים ורצון אמיתי להקשבה – יהיו "טריגר" לשיח ראשוני שלהם – על מנהגים יהודיים להם היו שותפים \ עדים.

רכז הפרוייקט יהיה אחראי על ארגון הקורס, המטרות והביצוע תוך שיתוף פעולה מלא עם מנהלת בית הספר, בשיתוף הנהלת בית אבות והעירייה. בנוסף יהיה אחראי הרכז על התמודדות התלמידים הנבחרים עם אחריות, יצירתיות, אפשרות הכלה ורגעי שבירה (באם יהיו). הרכז יתווך בין מתורגמנים שונים ובין התלמידים (במידת הצורך) ויהיה אחראי על התוצר הסופי – סרטונים המתארים חיים יהודיים מגוונים בתקופות שונות. הפרוייקט יוכל לצאת לדרך לאחר אישורים מכלל הגורמים הרלוונטיים – רשות מקומית, הנהלת בית הספר, הנהלת בית אבות, אישור הורים. התלמידים ייעזרו במצלמות סלולרי, מצלמות ווידאו, כתיבת ראיונות ועריכת סרטונים. בימים בהם הסלולרי מאפשר לכולנו להפוך לבימאים צעירים, התלמידים יקבלו חופש יצירתי

מצלמים יהדות – מבנה התכנית:

חלק ראשון - תוכן:

מגובה בתהליכים חינוכיים ערכיים חשובים. היכולת לשאול וגם להקשיב תאפשר להם לעבור שיעור חשוב מאוד להמשך חייהם כמו גם הכבוד לאוכלוסייה המבוגרת והצצה אל עולמם המופלא.

10 תלמידים ותלמידות מכיתות ו' בבית הספר אורים ייבחרו לפרוייקט שיעסוק בתיעוד מנהגים יהודיים של אוכלוסיית קשישים בבית אבות "נאות ים" בקרית ים. לאחר בחירתם, יעברו התלמידים קורס הכנה לקראת המפגשים עם הקשישים.

ההכנה תעסוק במגוון נושאים – סה"כ 11 שיעורים (45 דקות כל שיעור):

השיעורים יתקיימו במרחב למידה חדשני – ספריית בית הספר – לאחר סיום יום הלימודים.

את השיעורים יעבירו רכז הפרוייקט בליווי מנהלת בית הספר והיועצת (כל אחד לפי הצורך).

שיעור ראשון – היכרות כללית עם הפרוייקט ומטרותיו – הצגת הרעיון, שאלות \ תשובות.

שיעור שני – המשך היכרות עם הפרוייקט ומטרותיו תוך הצגת דרכי התיעוד – צילום, ראיון, הקשבה.

שיעור שלישי – כלי התיעוד – היכרות מעמיקה עם תחום הצילום, הקלטת קול, תרגול בכיתה.

שיעור רביעי – המשך היכרות עם כלי התיעוד – תרגול במרחב הספרייה ובסביבת בית הספר. אכסון במחשב וגיבוי חומר גלם.

שיעור חמישי – שאלת שאלות – מה חשוב, איך שואלים, מתי מקשיבים.

שיעור שישי – אוכלוסיית הקשישים – דגשים חשובים לעבודה עם קשישים.

שיעור שביעי – תרגול ראיון מצולם – ושיחה על התוצר.

שיעור שמיני – הכנה לקראת מפגש עם הקשישים בבית אבות "נאות ים" – נהלים, ציפיות של התלמידים.

שיעור תשיעי – סיור ראשוני בבית אבות "נאות ים" קרית ים והיכרות עם המרחב, שיחה ראשונית עם צוות בית אבות.

שיעור עשירי – שיח על הביקור, חוויות אישיות וציפיות.

שיעור אחת עשרה – סיכום והכנה לקראת תחילת פרוייקט התיעוד.

חלק שני – תחילת התיעוד:

מפגשי התיעוד יתקיימו בשעות הבוקר \ אחה"צ במרחב בית אבות (לפי הנחיית צוות בית אבות).

בכל מפגש התלמידים יתחלקו לזוגות – כל זוג יהיה מצוות לאחד הקשישים ויערוך איתו היכרות וראיון (לפי הנחיות ברורות מראש ושאלות מרכזיות שנכתבו מראש). סה"כ יתקיימו 6 מפגשים פיזיים בין התלמידים והקשישים כאשר כל מפגש ימשיך את המפגש הקודם.

לאחר כל מפגש – יתקיים סיכום של התלמידים עם רכז הפרוייקט – במרחב הספרייה. הסיכום חשוב להבנת התהליך, למידה, הפקת לקחים והמשך מוצלח ואיכותי יותר במפגשים הבאים. מפגשי הסיכום יתקיימו עד יומיים אחרי המפגש של התלמידים עם הקשישים.

לוחות זמנים ותקציב (הפרוייקט יתחיל עם תחילת שנת הלימודים 2019):

אפריל 2019 – הצגת הפרוייקט ואישורו – פגישה עם הנהלת בית הספר, צוות חינוכי, יועצת.

אפריל 2019 – הצגת הפרוייקט ואישורו – פגישה עם הנהלת בית אבות " נאות ים" קרית ים ומנהלת מחלקת חינוך קרית ים.

תקציב:

- שכר הרכז יגיע מתקציב בית הספר (לפי הסכם הנהלת בית הספר עם הרכז) בשיתוף מלגת יוזמה **פרסים על שם מרווין ריינשטיין בנושא תרבות יהודית.**
- ציוד – שימוש בציוד קיים (סלולרי, מחשבי בית הספר).
- עריכת הפרוייקט לסרט גמר של 30-40 דקות – תקציב בית ספרי בשיתוף עריית קרית ים והנהלת בית אבות "נאות ים". הסרט הסופי יוענק לקשישים כמזכרת מצולמת מרגשת וישודר בהקרנה חגיגית במרכז "פיס" קרית ים במעמד ראש העיר ומכובדים נוספים.